

GAZETA ŁÓDZKA

Wtorek, 27 Marca 1917 r.

ORGAN NARODOWY.

Rok VI. — № 84.

Założyciel i wydawca Jan Grodek.

PRENUMERATA W ŁODZI WYNOSE:

Rocznie rb. 7.50, półrocznie rb. 3.80, kwartalnie rb. 1.80

miesięcznie 60 kop.

Wychodzi codziennie popołudniu.

Redakcja i Administracja Przejazd 8, skrzynka pocztowa № 54. Administr.

codz. od 9 rano do 7 wiecz. w niedziele i święta do 12 rano.

Redaktor przyjmuje interesantów w sprawach redakcyjnych od 10-ej do 2-jej.

W nadesłanych redakcji nie zwraca. — Rękopisy bez zastrzeżenia honorarium uważa się za bezpłatne.

OGŁOSZENIA.

Nadestają przez i wódt teksty z wierszami lub jego miejsca 50k; reklamy za tablicą 20 k; zwykłe 15 k nekrologia 20 k; ogłoszenia drobne 2 kop. za wtycz.

Każde ogłoszenie najmniej 20 kop

Towarzysze zabawy

wspaniałe dramaty w 3 częściach.

W głównej roli LILI Beck.

Nad program:

...Lecz miłość moja nie umrze.

LIDA BORELLI i M. BONAR w głównych rolach

Rada Stanu.

W dniu 21 b. m. o godz. 4 po poł. odbyło się XI posiedzenie Tymczasowej Rady Stanu pod przewodnictwem marszałka koronnego, w obecności 21 członków Rady Stanu, obu komisarzy i 2-ch zastępców.

Marszałek koronny zawiadomił, że na telegramy, wysłane przez Tymczasową Radę Stanu do panujących obu monarchów centralnych nadeszła już odpowiedź telegraficzna od cesarza Karola I-go treści następującej:

„Marszałek koronny Niemojowski, Warszawa.

„Ze szczerem zadowoleniem przyjąłem wyrazy hołdu, złożone mi przez Radę Stanu i proszę J. W. Pana przyjąć za nie moje najserdeczniejsze podziękowanie, oraz zakomunikować je członkom Rady Stanu.

„Gorące słowa, w jakich Rada Stanu wyraziła swą wdzięczność dla mego, w Bogu spoczywającego dziada ś. p. cesarza i króla Franciszka Józefa I, wzruszyły mnie do głębi. Niemniej, niż zmarłemu monarche, leży mi na sercu pomysłowość i rozwój narodu polskiego, który od wieków stanowił taki ważny czynnik w historii i cywilizacji zachodniej; najszczerze moje życzenia towarzyszą tworzeniu się powołanego do życia przemennie łącznie z moim dostojnym sprzymierzeńcem Królestwa Polskiego, którego pierwszy organ stanowi Rada Stanu.

Z najwyższym zainteresowaniem odnoszę się obecnie, jak i dawniej do ważnych zadań, stojących przed polską Radą Stanu przy odradzaniu się ojczyzny i do wysiłków, jakie J. W. Pan i Jego współpracownicy czynią, aby sprostać wielkim wymaganiom tego pamiętnego okresu historii Polski. W szczególności oceniam należycie Wasze dążenia do stworzenia wojska polskiego, którego powstanie jest rzeczą największej dla Państwa Polskiego wagi i jestem zdecydowany popierać jaknajbardziej dzieło tworzenia armji.

Ponieważ mój wysoki sprzymierzeniec Jego Cesarska Mość cesarz niemiecki żywi te same, co i ja zamiary, zarówno naród polski, jak Rada Stanu mogą mieć zupełnie pewną nadzieję, że całkowita budowa upragnionej przez kraj instytucji powiedzie się najpomyślniej dla przyszłości Polski.

Oby błogostawieństwo Boże spotęgowało na Polsce i na Waszych pracach, podjętych dla dobra ukochanej Ojczyzny*.

(podpisano) KAROL.

Komisarz rządu ces.-niem. odczytał piśmiennie zapewnienie władz okupacyjnych niemieckich, że złoto i inne metale gromadzone przez Tymczasową Radę Stanu, na skarbu narodowy, będą zwolnione od rekwizycji, i że wszystkie ofiary, zarówno w gotowiznie, jak i kosztownościach, przejdą na własność skarbu państwa polskiego.

Wicemarszałek zreferował sprawozdanie z wydziału wykonawczego. Wydział wykonawczy w okresie sprawozdawczym odbył 5 posiedzeń, na których:

a) zaakceptowano wniosek komisji, dotyczący opinii, co do projektu rządu okupacji niemieckiej nowego rozporządzenia w sprawie języka urzędowego w zarządach miast i radach miejskich,

b) przyjęto wniosek dyrektora departamentu skarbu, dotyczący projektu rozszerzenia działalności krajowej polskiej kasy pożyczkowej;

c) przyjęto wniosek departamentu pracy, dotyczący ogłoszeń niemieckiej centrali robotniczej w kwestji odżywiania robotników, udających się na roboty do Niemiec;

d) przekazano sprawę podjęcia starań o roztoczenie opieki nad jeńcami polakami w Turcji departamentowi spraw politycznych;

e) postanowiono wyasygnować Komendzie legionów polskich na trzecią dekadę m. marca, z sum, ofiarowanych Tymczasowej Radzie Stanu, na potrzeby wojska polskiego, 12.000 mł., jako dodatków na utrzymanie legionistów;

f) zaakceptowano projekt przejęcia przez departament spraw politycznych działalności komitetu opieki nad jeńcami.

g) postanowiono przedstawić władzom memorjał w sprawie rekwizycji fryskaczy, oraz wysłać delegację w sprawach rekwizycji do Łodzi;

h) postanowiono poprzeć podanie krakowskiego Tow. Ubezpieczeń rozszerzenia działalności na terytorjum Królestwa Polskiego;

i) postanowiono urządzić centralne biuro statystyczne przy departamencie spraw wewnętrznych.

Sprawozdanie z wydziału wykonawczego zostało przez zebranie przyjęte.

Z kolei rzeczy przyjęto sprawozdanie z działalności komisji wojskowej, zreferowane przez brygadiera Piłsudskiego.

Budżet Tymczasowej Rady Stanu na m. marzec, zreferowany przez dyrektora departamentu Skarbu, Dzierzbickiego, wynoszący w wydatkach zwyczajnych marek 106,225 i w jednorazowych mr. 60,820 został przyjęty w całości.

Dyrektor departamentu spraw wewnętrznych zreferował projekt o utworzeniu rad gminnych wiejskich w Królestwie Polskiem. Projekt ten po dłuższej dyskusji został przyjęty z pewnemi poprawkami.

Dalej uchwalone przedstawione przez dyrektora departamentu wyznań i oświecenia publicznego, J. M. Pomorskiego zasady przyjęcia przez Tymcz. Radę Stanu zarządu szkolnictwa w obu okupacjach, oraz przyjęto memorjał w tej kwestji do obu pp. generał-gubernatorów.

W dalszym ciągu porządku dziennego uchwalono powołać do życia organizację przy Tymcz. Radzie Stanu, mającą na celu przygotowanie urzędników dla państwa polskiego. Komisja, której tytuł urzędowy będzie: Komisja, kierująca przygotowaniem urzędników dla państwa polskiego—przydzieloną została do departamentu wyznań religijnych i oświecenia publicznego.

Zadaniem jej będzie:

1) Przyjmowanie kandydatów na kursy przygotowawcze dla urzędników;

2) Współdziałanie w prowadzeniu kursów istniejących;

3) Kierowanie praktycznym przygotowaniem kandydatów, a w szczególności tych, którzy ukończyli kursy;

4) Udzielanie stypendiów z budżetu Tymcz. Rady Stanu, lub też uzyskiwanie na ten cel zasiłków z funduszy, będących w rozporządzeniu władz okupacyjnych;

5) Prowadzenie listy przygotowanych kandydatów i ocena ich kwalifikacji.

Przewodniczy w komisji dyrektor departamentu wyznań religijnych i oświecenia publicznego, — na członków powołani zostali członkowie Rady Stanu: Dzierżewski i Kozłowski, oraz mecenas Celichowski.

Dalej załatwiono przychylnie podania Tow. kredytowego m. Warszawy, co do zmiany niektórych §§ ustawy Tow., prócz proponowanej przez Towarz. zmiany § 70 Ustawy hipotecznej, przyznając tylko czasowy przywilej, zaległym z czasu wojny procentom od pożyczek Tow. na czas czterech lat.

Przyjęto do wiadomości przysłane do zaopiniowania Radzie Stanu rozporządzenie generał-gubernatora warszawskiego, co do czasu letniego, na mocy którego w dniu 16 kwietnia, o godz. 2 rano, wskazówki zegarów mają być przesunięte na godzinę 3-cią, a w dniu 17 września, o godz. 3-jej rano cofnięte na godz. 2-gą.

W dalszym ciągu przyjęto jednomyślnie nagły wniosek komisji wojskowej, by marszałek koronny przy współdziałaniu dyrektora departamentu spraw politycznych i jednego z członków komisji wojskowej przedsięwziął odpowiednie kroki, w celu zwolnienia tych jeńców, którzy zgłoszą się dobrowolnie do służby w armji polskiej.

Uzupełnił skład komisji do sprawy komisarzy miejscowych Tym. Rady Stanu, przez wybór członka Rady Stanu Grędyńskiego, oraz pp. Zygmunta Chmielewskiego, Stanisława Thugutta i Antoniego Wieniawskiego; mianowano na stanowisko wice-dyrektora departamentu wyznań religijnych i oświecenia publicznego, specjalnie dla rządzenia sprawami wyznaniowymi, prof. St. Smolkę.

Wreszcie sekretarz Tymcz. Rady Stanu odczytał list p. generał-gubernatora warszawskiego, w kwestji korespondencji Rady Stanu z terytorjum etapów armji i Litwy, list generał-gubernatora lubelskiego, uwzględniający prośbę Tymcz. Rady Stanu, co do wypłacenia pensji nauczycielom ludowym za czas strejku szkolnego, oraz spis osób i instytucji, które nadesłały adresy powitalne.

Przewrót w Rosji.

Zmiana dowództwa.

Z Petersburga donoszą do Stokholmu, że według informacji urzędowych w. ks. Mikołaj usunięty został ze stanowiska głównodowodzącego wojskami.

Do czasu mianowania jego następcy dowództwo nad wojskami objął generał Aleksiejew.

Przysięga wojsk.

Z frontu rosyjskiego donoszą do Malmö, że w armji generała Dmitrjewa (stanowiącej część armji generała Ruzskiego) rozpoczęto akt odbierania przysięgi od wojsk, stojących na froncie na wierność nowemu rządowi. Potwierdza się wiadomość, że teraz już wszyscy dowódcy głównych armji oraz dowódcy poszczególnych grup opowiedzieli się jednogłośnie za nowym rządem. Okazuje się, że rząd był już zdecydowany, na wypadek odmówienia posłuszeństwa przez pojedyncze grupy armji, poddać je przymusowemu głodowi, przez przerwanie dowozu wszelkich prowiantów. Również potwierdza się wiadomość, że w wojsku żywoży nihilistyczne rozwinęły bardzo energiczną propagandę. Obradujący w Petersburgu komitet wojskowy składa się również z żywiołów nihilistycznych.

Z Petersburga donoszą, że wódz naczelny, Aleksiejew, zakomunikował radzie ministrów o złożeniu przysięgi o'czywiście i nowemu rządowi przez wszystkie armje.

Narada wodzów armji rosyjskich.

„Breslaner General-Anzeiger“ donosi z Kopenhagi bliższe szczegóły o naradzie wojennej, która odbyła się w Mohylowie.

Uczestniczyli w niej generałowie: Aleksiejew, Brusilow, Hurko, Ruzskij, Ewert, Iwanow, Leszickij, Sacharow, Szczerbatow, Kałedin i Zajczkowski oraz w. ks. Mikołaj Mikołajewicz.

Generałowie oświadczyli, że nie chcą już utrzymywać żadnych stosunków z dawnym rządem.

Gen. Aleksiejew oświadczył, że dobro i przyszłość narodu wymaga współdziałania armji ze społeczeństwem i narodem.

Armja w całości przystąpi do nowego rządu. Z pojedynczych części frontu donoszą o próbach rozprzężenia karności wojskowej, ale udało się stłumić te próby w zarodku. Armja jest gotowa do spełnienia swego obowiązku.

Następnie dłużej omawiano sprawę zaopatrywania armji, ale wyniki tej narady nie doszły do wiadomości publicznej.

Po południu odbyła się wielka rewja, a na rynku odczytano abdykację cesarza.

W. książę Mikołaj miał potem krótką przemowę, w której wzywał armje, aby służyła nowemu rządowi tak wiernie, jak dawnemu.

Wpływy komitetu robotniczego na komitet wykonawczy Dumy.

Pisma holenderskie zwracają uwagę, że wiadomość, iż partja konstytucyjno-demokratyczna (kadeci) oświadczyła się za wprowadzeniem ustroju demokratyczno-republikańskiego, najlepszym jest dowodem, iż Rodzianko i jego partja, która dotychczas była obrońcą zasady monarchistycznej, uległa naciskowi komisji robotniczej.

„Temps“ pisze: Z nadesłanych telegramów petersburskich, wynika, że związki robotnicze, które w zakresie władzy państwowej stały obok wydziału wykonawczego Dumy i rządu tymczasowego, nadzwyczaj utrudniają położenie swemi przesadnymi żądaniami. Wielkie przeci-

wieństwa opinii między kierującymi dziełami osobistościami w Petersburgu i Moskwie grożą niebezpieczeństwem wytworzenia się otwartej walki, co wielce może zaszkodzić sprawie rewolucyjnej.

W Petersburgu ludzie umiarkowanego kierunku zdefiniowali do pewnego stopnia swe stanowiska, w Moskwie jednak panują naogół robotnicy i dowódcy krawców lewicą. Komitet rewolucyjny socjalistyczny, będący w opozycji w stosunku do komitetu dumskiego, pracuje wszelkimi siłami, aby zgromadzenie narodowe (konstytuanta) zwołane było do Moskwy.

Pogłoski o buncie armji mołdawskiej.

Z Malmö donoszą, iż w Mołdawach przyszło do wielkich rozruchów wśród wojsk rosyjskich. W rozruchach wzięło udział 40,000 ludzi. Zbuntowanym udało się podobno zostać panami sytuacji. 15 marca ogłoszono rozkaz naczelny komendanta, że armja południowo-zachodnia przylączy się do nowego rządu. Rozruchy powoli ustały.

Chaos w Rosji.

W Rydze w zeszłym tygodniu odbyły się pochody manifestacyjne. Na placu Teatralnym i w Ogrodzie Strzeleckim występowały mowy lotyjskie, demagujące się zupełnie oderwania prowincji od Rosji, utworzenia republiki lotyjskiej i rozwiązania bezwzględnie, znajdujących się w polu bataljonów lotyjskich.

Z Kijowa i Półwyspu nadchodzą wiadomości o budzącym się ruchu separatystycznym ukraińskim. W zeszłym tygodniu przez główne ulice Kijowa przebiegały pochody manifestacyjne, śpiewając narodowe pieśni ukraińskie i wołając: „Przez z przemocą moskiewską”. Doszło do starć, w których kilka osób poranjono.

Niejasno przedstawiają się stosunki w Turkestanie rosyjskim. Co do Kaukazu, w Petersburgu panuje przekonanie, że myśl niepodległej republiki kaukaskiej czyni tam obrzymie postępy.

Stanowisko Finlandji.

„Berlingske Tidende” donoszą ze Stokholmu: „W Finlandji ogólne niezadowolone wywołano fakt, że stanowiska sekretarza stanu i gen.-gubernatora fińskiego nie obsadzono Finlandczykami. W ostatnich dniach odbywają się sejmiki, które uchwalają rezolucje, demagujące się, aby Finlandja rządzona była przez Finlandczyków”.

„Opiekunowie” Rosji.

„Nea Daglad Allehanda” donosi z Haparandy:

Dzienniki rosyjskie żalą się, że przedstawiciele mocarstw koalicji na konferencji w Petersburgu dążyli głównie do tego, by krajem swoim zapewnić korzyści kosztem Rosji. Odnosi się to przede wszystkim do przedstawiciela angielskiego, który formalnie połował na przywileje i do przedstawiciela Stanów Zjednoczonych, który za dostawy dla państwa rosyjskiego domagał się koncesji kolejowych, zwłaszcza w obszarze od Moskwy aż do Donu, oraz praw, któreby nadawały Stanom Zjednoczonym decydujące stanowisko wobec przemysłu naftowego rosyjskiego.

Kobiety w Radzie Miejskiej.

Ze Stokholmu donoszą, że do nowej rady miejskiej w Petersburgu powołano kilka kobiet, a wśród nich małżonkę Milukowa.

Opróżnienie kas rządowych.

„W. Allg. Ztg.” donosi z Londynu: Rząd prowizoryczny rosyjski jest w kłopotliwym położeniu, nie ma bowiem środków na wypłatę pensji urzędnikom, oficerom i żołnierzom. Podatków nie ma płaci. Gubernatorzy nie chcą wysłać pieniędzy do Petersburga. — Kasy państwowe w Petersburgu przy objęciu urzędów przez rząd prowizoryczny były zupełnie puste. Gdzie podziały się pieniądze, nie wiadomo. Rząd prowizoryczny wdrożył z tego powodu śledztwo przeciw byłym ministrom.

O majątki cesarskie.

Korespondent „Timesa” donosi z Petersburga, że chłopcy rosyjscy żądają podziału majątku cesarskiego. Wielu żołnierzy uciekło z frontu i powróciło do wsi z obawą, że majątki cesarskie mają być dzielone bez ich udziału.

Rodzina cara.

„Neues Win. Jour.” donosi, że cesarzowa z rodziną swą została rozdzielona. Rząd prowizoryczny polecił Kierenskiemu przesłuchanie ex-cesarskiej.

Rzekome warunki pokojowe h. cesarza.

W pewnej części prasy szwajcarskiej utrzymują, że cesarz rosyjski był przed wybuchem rewolucji skłonny do zawarcia z Niemcami osobnego pokoju pod warunkami następującymi:

Zwroćcie Lotaryngji Francji; utworzenie z Królestwa Polskiego autonomicznej Polski; przyłączenie Galicji do Rosji oraz zapewnienie słowianom austriackim daleko idącej autonomii narodowej.

Właśnie z powodu swych usiłowań pokojowych na podstawie powyższych warunków został car podobno zmuszony do abdykacji.

Kronika polityczna.

Z komunikatów koalicji.

Z rosyjskiego (23 marca).

Front zachodni: W kierunku Lidy zdobyliśmy nad Berezyną, w okolicy wsi Zabereczyna rowy ochronne, które niedawno odebrał nam nieprzyjaciel. Przywrócono dawną sytuację.

Front rumuński: W kierunku Focsani nieprzyjaciel rozwija energiczną działalność artylerji i lotników.

W kierunku Braiły oddziały nasze przepędziły w nocy na 22 marca nieprzyjaciela, który trzymał w swym posiadaniu dworzec kolejowy Haltavedent, na południu od wsi Vedeni.

Łatawce niemieckie rzuciły bomby na Galacz.

Z francuskiego (24 marca).

Na północ od Sommy odparli francuzi nieprzyjaciela aż do pobrzeża Savy, gdzie odepchnięty nieprzyjaciel, w poprzeczku przygotowanych okopach, usadowił się mocno.

Oddziały francuskie zawiadnęły brzegiem zachodnim Oisey, poczynając od przedmieść La Fere aż do okolicy na północ od Vendeuil. Do rąk ich wpadły dwa silne stanowiska obronne pod La Fere. Na południe od Oisey, pomimo sztucznie dokonanej przez Niemców wylewu, poczynili francuzi znaczne postępy na wschodnim brzegu Ailettey, oświadczyli licznymi wioskami i odrzucili tylne strażnice niemieckie do lasu Trouy.

Soissons było ostrzeliwane przez dalekonośne działa niemieckie największego kalibru. Dość ożywna działalność artylerji panuje w okolicy Berry au Bac, Reims, oraz w Alzacji, pod Viouli (na południe od Col Sainte Marie).

(25 marca).

Pod Somme aż do Aisne wojska nasze kontynuowały swe ruchy zaczepne. Z powodu energicznej obrony nieprzyjaciela walka była zacięta, lecz wojska nasze, zagrane widokiem spustoszonej przez Niemców okolicy, odrzuciły wszędzie przeciwnika, który pomiędzy Sommą a Oise poniósł bardzo ciężkie straty. Odrzuciliśmy nieprzyjaciela poza ważne stanowiska Castrez—Essigny—Le Grand i wzgórze 121. Gwałtowny kontratak niemiecki z frontu Essigny—Benay załamał się w naszym ogniu.

Na południu od Oise wojska nasze wtargnęły na wielu punktach do dolnej części lasu Coucy i doszły do przedmieść do Folembray i Coucy le Chateau. — Wojska niemieckie, znajdujące się w pochodzie na Folembray wzięto pod gwałtowny ogień baterji naszych i rozproszone je wśród strat.

Na północy od Soissons powiększyliśmy naszą zdobycz i odparliśmy 3 kontrataki, skierowane na front Vregny—Margival.

(26 marca).

W nocy uczyniliśmy nowe postępy na północy od Grand Seraucourt w kierunku St. Quentin.

Na wschodnim brzegu Ailette, na południu od Hauny posunęliśmy się znacznie naprzód i urządziliśmy nasze stanowiska. To samo w okolicy na północy od Soissons.

Na zachodzie od Mozy poprowadziliśmy wycieczkę, zajmując kawałki rowów nieprzyjacielskich na wschodzie od lasu Malancourt.

Na wschodzie od Mozy, za pomocą granatów ręcznych odparliśmy Niemców, którzy usiłowali posunąć się ku jednemu z rowów w kierunku Apremont.

Z angielskiego (24 marca).

Poprawiliśmy stanowiska nasze na

zachodzie od Croisilles i wtargnęliśmy nocy wczorajszej do rowów nieprzyjacielskich na północnym-wschodzie od Loos. Wzięto wielu jeńców i zdobyto 1 karabin maszynowy.

Nieprzyjaciel wtargnął do naszych rowów na zachodzie od Hulluch, wyparto go jednak wśród strat, przyczem w rękach naszych pozostało kilku jeńców. Kilku naszych ludzi zginęło.

Praca łodzi podwodnych.

Biuro Wolffa ogłasza sprawozdanie: W ciągu marca oprócz ogłoszonych już strat zadanych nieprzyjaciółom w okrętach, niemieckie łodzie podwodne w ostatnich dniach zatopiły: 25 parowców, 14 żaglowców i 37 statków rybackich na ogólną sumę 80,000 ton pojemności. Dalej, 9 marca jedna z niemieckich łodzi podwodnych w Kanale zniszczyła ogniem dział angielski dwupłatowiec. — Pomiędzy zatopionymi okrętami było: angielskich statków 7, oraz 15 rybackich, francuskich: 5 parowców, 5 żaglowców i 17 statków rybackich, jeden parowiec włoski, norweskich parowców 8 i jeden żaglowiec, 2 parowce amerykańskie, jeden parowiec hiszpański i jeden parowiec holenderski. Prócz tego zatopiono 7 statków niewiadomego nazwiska. Pomiędzy ładunkami statków tych było: 34,000 ton węgla, 3000 ton olejów palnych, 3300 ton rudy, 3800 ton zboża, 9900 ton środków żywnościowych, nie licząc ładunku zatopionego w łodziach rybackich.

Flota Stanów Zjednoczonych.

Telegram „Matina” z Nowego Jorka donosi, że Stany Zjedn. zamierzają urządzić stałe punkty oparcia dla swej floty na wybrzeżach francuskim i angielskim.

Zbrojenie się Stanów.

Biuro Reutersa donosi: Departament wojny obwieszcza powołanie do czynnej służby związkowej 14-tn pułk gwardji narodowej różnych Stanów. Prezydent wydał zarządzenie, na mocy którego personel marynarki powiększony będzie do wysokości 87,000 ludzi.

Ks. Fryderyk Karol pruski.

Biuro Wolffa donosi: Otrzymał ostatnie wiadomości stwierdzają, że ks. Fryderyk Karol faktycznie znajduje się w niewoli angielskiej. W walce powietrznej otrzymał rany w brzuch i w ramię. Ciężka rana wymagała natychmiastowej operacji. W tym celu przeniesiono księcia do szpitala angielskiego tuż poza frontem, gdzie dotychczas się znajduje. Stan jego jest bardzo poważny.

Zgon lotnika.

Biuro Wolffa donosi urzędowo: Wicefeldfel Manschott padł w walce powietrznej. Jeszcze w dniu śmierci, 16-go marca, zniszczył balon nieprzyjacielski. W ciągu 3-ich miesięcy pokonał 11-tu przeciwników. Był to jeden z najlepszych lotników niemieckich. Fryderyk Manschott miał lat 24. Za odmagę wobec nieprzyjaciela z szeregowca awansowany był na wicefeldfel.

Mowa kanclerza Niemiec.

Z Berlina donoszą: W czwartek kanclerz Bethmann-Hollweg wygłosił w parlamencie wielką mowę w sprawie rewolucji rosyjskiej.

Poselstwo chińskie wyjeżdża z Berlina.

Z Berlina donoszą: Tutejsze poselstwo chińskie w myśl polecenia swego rządu zwróciło się z prośbą o doręczenie paszportów całemu personelowi poselstwa.

Delegacja litwinów w Berlinie.

Biuro Wolffa dowiaduje się, że sekretarz stanu spraw zewnętrznych Zimmermann, przed kilku dniami przyjął delegację litwinów i białorusinów z obwodu okupowanego. Sekretarz stanu wysłuchał decydatów, złożonych przez delegację i w ciągu rozmowy powiedział, iż rząd cesarski przy zawieraniu pokoju jaknajśmiej popierać będzie ich życzenia w kierunku osiągnięcia jaknajdalej idącej autonomji.

Podział administracyjny Belgji.

Biuro Wolffa donosi: Gen.-gubernator wydał następujące zarządzenie: w Belgji tworzą się dwa twory administracyjne; pierwszy z nich tworzyć będą prowincje: Antwerpja, Limburg, zachodnia Flandria, wschodnia Flandria, jako też powiaty brukselski i łowański; drugi obwód

tworzyć będą prowincje: Hennegau, Leodjum, Luksemburg i Namur oraz powiat Nivelles. Siedzibą administracji pierwszej obwodu będzie Bruksela, drugiej zaś Namur.

Wszelkie dalsze zarządzenia, dotyczące administracji obu obwodów, niebawem będą wydane.

Odwołany poseł.

Z Sofji donoszą: Poseł bułgarski w Bernie Radev odwołany został ze swego stanowiska. Tymczasowo zastąpi go Passarow.

Nafta rumuńska.

Wedle doniesienia „Frankfurter Ztg.” udało się już wiele szybów naftowych w Rumunji naprawić i poczynić wiercenia; wkrótce zatem będzie się mógł rozpocząć transport nafty Dunajem z Rumunji.

Żądania ukraińców.

Poseł Trylowski na odbytem d. 26 z. m. zebraniu w wieleńskim „Oesterreichische politische Gesellschaft” w dyskusji nad sprawą polską odczytał następujące żądania ukraińców:

- 1) Podział kraju według granicy obu okręgów apelacyjnych.
- 2) Pozostawienie Galicji wschodniej w bezpośredniej zależności od państwa (reichsunmittelbar).
- 3) Autonomja krajowa z katedrem narodowościowym.
- 4) Namiestnik i marszałek mianowani przez cesarza; marszałek ma być ukraińcem.
- 5) Wprowadzenie niemieczyny, jako języka państwowego i urzędowego; w służbie wewnętrznej język urzędowy ukraiński.
- 7) Wprowadzenie do wszystkich szkół języka niemieckiego; szkoły wszędzie zakłada ministerjum oświaty. (Brawo! Brawo! wśród słuchaczy niemieckich).

Dr. Trylowski dołącza do tych ostatnich postulatów komentarz: My, ukraińcy, nie mamy z Niemcami żadnych punktów starcia, nie boimy się Niemców. Dlatego i Niemcy powinni wspierać ukraińców.

I dlatego kończy okrzykiem: Hoch Ukraina, aber auch hoch Oesterreich! (O! klaski).

Powołanie wszystkich roczników na Węgrzech.

Austryjackie Biuro korespond. donosi z Budapesztu: Dziennik rozporządzeń zamieszcza obwieszczenie ministerjum honorów, iż obowiązani do służby w pospolitem ruszeniu, należący do roczników od r. 1891—1872, jak również powołani do świadczeń wojennych, jednak później zwolnieni obywatele węgierscy roczników od r. 1867—1899, o ile przy przeglądach dodatkowych lub końcowych badaniach uznani zostali za zdolnych do czynnej służby w pospolitem ruszeniu, mają w d. 16-go kwietnia b. r. stawić się u swych komend uzupelniających do czynnej służby w pospolitem ruszeniu.

Wyrok w procesie Manuilowa.

„Echo Polskie” z 4 marca pisało: „Werdyktem przysięgłych Manasewicz-Manuilow uznany został za winnego wyłudzenia, bez okoliczności łagodzących. Trybunał wymierzył karę w wysokości półtora roku rot aresztanckich z pozbawieniem wszystkich praw i przywilejów”.

„Dziennik Kijowski” z 1 marca donosi z petersburskim „Dniem”, że w sprawie Manasewicza-Manuilowa znany rewelator Burcew zajął oryginalne stanowisko. Burcew miał ogłosić w jednej z gazet moskiewskich artykuł, w którym wypowiedział się w obronę Manasewicza, wysuwając szereg procesów sensoryjnych, które na czas dłuższy pochłonięły uwagę społeczeństwa.

Telegramy.

Komunikat niemiecki.

26-go marca. — Urzędowo.

Z wilewni zachodniej.

Od kanału La Basse aż do południowego brzegu Scarpe trwała wczoraj gwałtowna walka artylerji. Na terenie wzgórz na południowym zachodzie od St. Quentin wojska nasze uderzyły na siły francuskie, które posunęły się naprzód pomiędzy Sommą a kanałem Crèzat i w gwałtownej potyczce zadały im ciężkie straty. Wzięliśmy 100 jeńców.

wiele karabinów maszynowych i jedno działo piechoty. Na wschodzie od okolicy Ailette i około linii Leully-Neuville poprowadził przeciwnik znaczne oddziały wielu dywizji po ogniu artyleryjskim do ataku na nasze wysunięte oddziały, które w niektórych punktach odparły trzykrotnie nacierającego nieprzyjaciela. Pod Craonel na północy od Aisne w walce na bagnety odparto natarcie francuzów.

Dnia 24 marca wieczorem eskadra lotnicza zaatakowała Dunkierkę. Zaobserwowano wiele pożarów. Wczoraj utracił nieprzyjaciół w walce w powietrzu 11 latawców.

Na wschodnim terenie walk i na froncie macedońskim, przy wogóle nieznacznej działalności artylerji i na przedpolach sytuacja nie uległa zmianie. Lotnicy nasi rzucali z dobrym wynikiem bomby na obóz wojskowy pod Snewcami, na południowym wschodzie od jeziora Doiran.

Pierwszy General-kwatermistrz
LUDENDORFF.

Komunikat wieczorny.

Pod Lagnicourt, na północnym wschodzie od Bapaume i pod Roisel na wschodzie od Peronne toczą się potyczki na przedpolach. Pozatem na zachodzie, przy niepogodzie nie wydarzyło się nic szczególnego.

Na froncie macedońskim znowu wzmożła się działalność bojowa na północnym wschodzie od Monastyrju.

Komunikat austriacki.

WIEDEN, 26-go marca.

Z widowni wschodniej.

Na północy od doliny Czobanyos załamano się atak rosyjski. Pozatem nic ważnego.

Z widowni włoskiej i południowo-wschodniej.

Nie zaszyły szczególniejsze wydarzenia.

Zastępca szefa sztabu generalnego
don Hofer,
narszatek polny parczak.

Degradacja rumuńskiego generała.

W Jassach odbyła się publiczna degradacja jednego z najwyższych oficerów armji rumuńskiej, generała Soczka. Sprawa tego generała wiąże się ściśle z klęską armji rumuńskiej pod Bukaresztem, gdzie generał Soczek, jako dowódca dywizji, miał bronić pozycji nad Dunajem i osłaniać Bukareszt. Jak wiadomo, wojska rumuńskie na tym froncie bojowym cofnęły się niespodziewanie, nie czekając na nadejście posiłków rosyjskich, a dowodzący tą częścią frontu generał Soczek oddał bez walki pozycje Niemcom, czyniąc przez to dalszą obronę stolicy Rumunii niemożliwą.

Generała Soczka stawiono przed sądem wojennym pod zarzutem zaniechania obowiązku obrony i skazano na pięć lat ciężkich robót i degradację. Obciążając okolicznością było, że generał Soczek — jak donoszą pisma rumuńskie — był rzekomo jawnym stronnikiem polityki, która pchała rząd do przyłączenia się do mocarstw centralnych. Był on emigrantem z Austrii, naturalizowanym w Rumunii i uchodził za jednego z najzdolniejszych oficerów armji rumuńskiej.

Akt degradacji generała Soczka odbył się w Jassach na placu Kopon. Cały garnizon Jass wystąpił pod broń, tworząc jeden obrzytą czworobok. W środku ustawił się korpus oficerski i wielu oficerów rosyjskich. Skazanego przywieziono w otwartym samochodzie. Generał Soczek płakał. — Pułkownik-audytor przeczytał wyrok, skazujący generała Soczka na degradację, pozbawienie wszystkich praw i pięć lat ciężkich robót. Ze sławami: „Pan nie jesteś godzien mundur oficerskiego“, audytor zerwał generałowi szlify i epolety, a żandarm zniósł jego szpadę i rzucił kawalki na ziemię. W tej chwili obrzytym tłum, zapelniającym plac lokalne dachy, ludzkim świstem i gromem odbył ceremonję, a gdy sa-

mochód ruszył, odwoząc więźnia, część tłumy rzuciła się za pojazdem, obrzucając skazanego błotem.

Tak skończył karierę wojenną generał, który długi czas uchodził za bożyszczę armji i z którego talentem niezwykle wiązano w Rumunii nadzieje.

Z Warszawy.

Nowe podatki.

Dla zwiększenia dochodów miejskich powstał projekt opodatkowania kart chlebowych i żywnościowych.

Podatek ten nie będzie dotyczył mieszkańców niezamożnych, którzy będą otrzymywali karty nadal bezpłatnie. Natomiast wszyscy mieszkańcy, którzy posiadają pewne określone dochody i źródła zarobku, mają opłacać podatek przy odbiorze kart chlebowych i żywnościowych odpowiednio do stanu zamożności.

Projekt, po opracowaniu przez wydział finansowy, będzie złożony magistratowi, następnie zaś radzie miejskiej.

Przedłużenie moratorium wekslowego.

Jak donosi „D. W. Ztg.“, termin moratorium wekslowego na Litwie, upływający d. 31 b. m., przedłużono do d. 30-go czerwca r. b.

Banknoty rosyjskie na Litwie.

„D. W. Ztg.“ donosi, że na mocy rozporządzenia Naczelnego Dowódcy w Wschodzie, zabroniono w obrębie podległej tej władzy okupacji (Litwa i Kurlandja), przyjmowania przy wpłatach banknotów rosyjskiego Banku państwa, przez kasy urzędów administracyjnych i wojskowych, przez osoby należące do armji, wreszcie przez osoby, znajdujące się na usługach wojskowych, poddanych Rzeszy, kupców i towarzystwa zawodowe.

Teatr Polski

CEGIELNIANA 68.

Ostatnie gościnne występy
Ludwika Selskiego

K. Dyrektora teatrów rządowych w Warszawie i Krakowie.

Dziś o godz. 7 i pół.

Na dochód kasy przezorności artystów teatru polskiego — Po raz ostatni.

„Mandaryn Wu“

Sztuka angielsko-chińska w 3-ach aktach H. M. Vernon'a i H. Owen'a.

Jutro, dnia 28. marca o godz. 7 i pół wiecz.

„SKAPIEC“

Komedja w 5 aktach. Mollie'a.

We Czwartek 29, Piątek 30, Sobotę 31 Marca, Niedziela 1 Kwietnia, Poniedziałek 2 i Wtorek dnia 3 Kwietnia o godz. 7 i pół **punktualnie**

„Judas z Kariothu“

dramat w 5 aktach i 5 obraz. K. Rostworowskiego.

Wiadomości bieżące.

Z Tow. Schronisk św. Stanisława Kostki.

(*) Wczoraj o godz. 5 1/2, w drugim terminie w lokalu Stow. handlowców (Piotrkowska nr. 108) odbyło się zebranie roczne członków Tow. Zagał zebranie ks. prałat Tymieniecki.

Po ukończeniu się przyjął p. Konrad Fiedler odczytał sprawozdanie ogólne o rozwoju T-wa, z którego widać, że Tow. Schronisk św. Stanisława Kostki liczy 189 członków.

Otwarte 14 instytucji, a mianowicie: 8 ochron, w których znajduje się 1,863 dzieci, Przytułek im. Sienkiewicza, św. Anny, 3 przytułki dla bezdomnych i szkołę dla głuchoniemych.

Tow. otworzyło również szkołę dla ochroniarzek, którą ukończyło 150 ochroniarzek, z nich z górą 100 za pośrednictwem Tow. Schronisk otrzymało posady w Łodzi i okolicy.

Sprawozdanie kasowe odczytał p. Juliusz Jarzębowski, skarbnik Towarzystwa. Wpływy w ciągu roku wyniosły Rub. 97,514 k. 3, rozchody zaś Rub. 92,281 k. 84.

Do nowego zarządu wezłi z wyborów pp.: ks. prałat Tymieniecki, Fr. Baj, Konrad Fiedler, Marja Grzybowska, J. Jarzębowski, S. Przedpełski, A. Ramisz, St. Jeziercki, Z. Jarzębowski i ks. Piotr Nawakowski, oraz ich zastępcy: pp.: ks. kan. Szmidel, Jan Lesz i A. Jarzębowski. Do komisji rewizyjnej przez aklamację wybrani zostali pp.: F. Lenartowicz, S. Łukomski, J. Stypulkowski, S. Zieliński i J. Urbasowski.

Z zebrania sprawozdawczego z Ogólno-Krajowego Zjazdu w Warszawie.

Wczoraj o godz. 7 i pół wieczorem odbyło się w Resursie Rzemieślniczej przy ul. Widzewskiej 117 zebranie sprawozdawcze z Ogólno-Krajowego Zjazdu w Warszawie. Zagał zebranie p. Cz. Wojciechowski, zapraszając do przybywania p. Bawarskiego, który ze swej strony zaprosił do stołu przyzwoitego p. Pienkiewicza i Drozdowskiego. P. Sędzia Kamiński w długim referacie zapoznał zebranych z słowniejnymi pracami Ogólno-Krajowego Zjazdu, zatrzymując się dłużej nad referatem dyrektora spraw zagranicznych hr. Rostworowskiego i nad referatem prof. uniw. lwowskiego dr. Buzek, który na temat „Jak powstają państwa“ wygłosił bardzo interesujący referat.

Na wezwanie Sędziego Kamińskiego zebrani uczcili Radę Stanu przez powstanie, uznając w niej prawowity Rząd Polski.

Po p. Kamińskim zdawał sprawozdanie ze Zjazdu p. St. Lenartowicz, jedynie streszczając to wszystko, co w przebiegu obrad dotyczyło organizacji Skarbu Polskiego, a po części i organizowania Armji Polskiej. Na zakończenie mówił p. Bol. Fichna o Armji Polskiej i o najbliższych zadaniach Tymczasowej Rady Stanu.

Wobec spóźnionej pory prof. Swidwiński nie wygłosił swego referatu i o g. 10 wieczorem zakończono zebranie sprawozdawcze.

Z posiedzenia Komisji org. Stow. uczestników powstania styczniowego.

Wczoraj w lokalu chrz. Resursy Rzemieślniczej odbyło się posiedzenie komisji organizacyjnej Stow. uczestników powstania styczniowego pod przewodnictwem pani Pytlasińskiej, w asystencji p. M. Bawarskiego i p. Niteckiego, na którym omawiano sprawę urządzenia widowiska dochodowego na rzecz Weteranów r. 1863.

Postanowiono zorganizować wielki koncert mieszany z udziałem połączonych chórów męskich, chórów Legionistów i najwybitniejszych sił amatorskich; ostateczny termin — koniec kwietnia. Na jednym z najbliższych posiedzeń będą omawiane szczegóły tego koncertu.

Otwarcie własnego lokalu majstrów fryzjerskich i perukarskich.

W niedzielę po południu otwarty został przy ul. Piotrkowskiej 103 własny lokal majstrów fryzjerskich i perukarskich. Odbyło się przytem pierwsze zebranie stowarzyszonych, które zagał starszy Zgromadzenia, zaś gospodarz lokalu p. Stanisław Nowacki w gorącym przemówieniu zachęcił zebranych do pracy dla dobra zawodu i kraju ojezycznego.

Następnie przyjęto składki od członków, które wpłynęły w sumie 15 rb.

Wszelkie czynności załatwiać będzie Zarząd w poniedziałki o g. 6-ej.

Ogólne zebranie.

W niedzielę, dn. 1 kwietnia w sali Geyera, Piotrkowska 295, o godz. 1 po poł. w pierwszym, a o godz. 3 po poł. w drugim terminie odbędzie się ogólne zebranie członków Stow. zaw. robot. przem. włók. „Praca“.

Wejście za okazaniem kwiąteczki członkowskiej.

Z Chrz. Tow. Dobr.

Instytucje dobroczynne, znajdujące się pod egidą Chrz. Tow. Dobroczynności zwróciły się do Rady Tow. Dobr. o prawo korzystania z pieczywa z piekarni miejskich, założyć się mających przy Kom. rozdz. chleba i mąki.

Ogółem instytucje te spożywają dziennie 933 f. chleba pyłowego i 102 funty chleba białego.

Na prośbę powyższą nadeszła odpowiedź przychylna.

Z Łódzkiej Rady Opiekunczej.

Zarząd Chrześcijańskiego Towarz. Dobroczynności zgodził się na prośbę Rady Opiekunczej i z dniem 1 kwietnia oddaje do dyspozycji Rady Op. zabudowania przy ul. Cmentarnej № 10, gdzie mieścić się przytułek noclegowy i sala zarobkowa.

Podwieczerek towarzyski.

Jutro, we środę d. 28 b. m. w godz. 5—11 wieczorem w kinematografie „Odeon“ przy ul. Przejazd nr. 2 odbędzie się 4-ty z rzędu i już ostatni Podwieczerek Towarzystwa, organizowany przez grono pańien łódzkich na rzecz T-wa Pomocy dla niezamożnych uczniów Szk. Handl. Kup. Łódzkiego.

Salachetny cel, możność posilania się za skromne pieniądze (bez karoty!), a sposobność spędzenia paru chwil w kółku znajomych, — mamy nadzieję, iż ściągna licznych gości, którym los naszej niezającej się młodzieży leży szczerze na sercu.

Grono organizujących podwieczerek gospodyni serdecznie wszystkich zaprasza.

Na niezamówne uczenie.

Przypominamy, iż Koło pomocy dla niezamożnych uczeniów zakładu naukowego p. H. Miklaszewskiej, urządza jutro dn. 28 marca o godz. 7-ej w. w. w Teatrze Wielkim „Wieczór Artystyczny“ pod kierunkiem p. p. J. Barabaszowej i E. Korczałowej.

Pierwsza część wieczoru — koncertowa, druga — sceniczna. Wystawione będą „Widma“ z „Dziadów“ A. Mickiewicza. Piękny cel o: staranne opracowanie artystycznej strony wieczoru spodziewać się może poparcia społeczeństwa.

Bilety do nabycia na pensji p. Miklaszewskiej, ul. Sienkiewicza 61, a w dniu przedstawienia w kasie teatru od godz. 5 pp

Z sali odczytowej.

Odczyt ks. Archutowskiego.

Wczoraj w sali koncertowej ksiądz Archutowski wygłosił odczyt na temat „Szkoła i rodzina“.

Szkoła jest jedną z najważniejszych komórek organizmu społecznego i od jej rozwoju zależy po części ukształtowanie się społeczeństwa. Rozumieją to doskonale czynnicy, stojące u steru państw, i dążą do uwolnienia szkoły z pod wpływu rodziny, wychodząc z założenia, iż przedewszystkiem dziecko należy do państwa, i że państwo obowiązane jest kształcić je w kierunku, celem ogólnopństwowym odpowiadającym.

Według prelegenta te dwa czynniki: rodzina i państwo, powinny dojść do porozumienia i działać wspólnie. Zadaniem rodziny jest piecza nad całokształtem wychowania dziecka. Dziecko poza szkołą styka się z demoralizującymi wpływami życia codziennego, od których usztytć może je tylko opieka rodziny. Dla uniknięcia rozbieżności w wychowaniu, rodzice powinni stworzyć przy szkole Rady opiekuncze, któreby były łącznikiem pomiędzy wychowaniem szkolnym a poza szkolnym i któreby miały pieczę nad kierunkiem tej szkoły.

Kronika sądowa.

Z sądów polickich.

Sprawa o potwarz.

Nie tyle sensacyjną ile smutną i ciekawą sprawę, jak na łódzkie stosunki, rozważał wczoraj sędzia pokoju IV rewiru p. Andrzejewski w asystencji pp. E. Szmidta i St. Miszewskiego.

Znany w szerokiej kółach tutejszej inteligencji żydowskiej p. Stefan Maybaum wyłoczył sprawę przemysłowcowi tutejszemu p. Alfredowi Prusakowi o

ODEON WYZNANIE ODEON

OLGI ORGIŃSKIEJ
(Spowiedź przed sądem)

z wybora
Halina Leską

w roli t. i. u. owej.
Nastrojowy dramat w 5 częściach.
Obraz ten demonstrowany w Warszawie przez 14 dni ci szyl się niebywałem powodzeniem.

rozstawienie fałszywych wieści. Treść aktu oskarżenia jest następująca:
 „W końcu stycznia r. b. poczęły krążyć wieści, że w mieście ujawniony został dom schadzek, w rodzaju słynnego w swoim czasie „Coralja i S-ka, którego klientami były kobiety i mężczyźni rekrutujący się z tutejszych najlepszych sfer towarzyskich. Plotka ta rozrastała się w szczegółach, przyczyniając się do załatwienia bezkarnie prywatnych porachunków.

W ten sposób liczba osób poszkodowanych, których nazwiska wymieniano, jako czynnych aktorów domu schadzek, wzrastała z dnia na dzień i niejedną w Łodzi rodzina narażona była z tego powodu na wstyd.

Winowajcą w danym wypadku jest właśnie p. Alfred Prusak, który opowiadał pp. L. Konowi, J. Eiznerowi, W. Lewickiemu i Kunzemu o szczegółach organizacji domu schadzek w Łodzi, wskazując p. Stefana Maybauma, jako głównego aranzera.

Postępowanie p. Prusaka jest tem karygodniejsze, że istnieje mniemanie, że właśnie on jest autorem całej plotki.

Zeznania świadków.

Pierwszy zeznaje p. Eisner, który zaznacza, iż będąc w mieszkaniu Prusaka żadnych słów oszczerczych nie słyszał.

Św. Lewicki zeznawał to samo. Św. L. Kohn oznajmił, iż będąc w

mieszkanu Prusaka, słyszał, jak tenże mówił o Maybaumie w tym sensie, jak w skardze podano.

Św. Kunze zeznał, że między 4-tym a 5-grudnia r. ub. Prusak zwrócił się do niego z zapytaniem, czy nie słyszał, że jest w Łodzi dom, do którego chodzą Żydówki—panny i mężatki i panowie z inteligencji, przyczem wymówił nazwisko przemysłowca łódzkiego p. G. Tenże, dowiedziawszy się o tem, zwrócił się do Prusaka, aby był ostrożniejszy.

Wyrok.

Oskarżał adw. przys. Wyganowski, bronił adw. przys. Piotr Kon.

Sędzia po wysłuchaniu repliki, trwającej 1 1/2 godz., ogłosił o godzinie 3-ej po południu wyrok, na mocy którego p. A. Prusak na zasadzie par. 531 kod. karn. skazany został na miesiąc więzienia i 15 rb. kosztów.

Obrońca oskarżonego, mecenas P. Kon, zakłada apelację.

Teatr i muzyka.

— **Teatr Polski** (Cegielniana 63).

Dziś, we wtorek, o godzinie 7 i pół wieczorem sztuka angielsko-chińska w 3 aktach H. Vernona i H. Ovena p. t. „Mandaryn Wu“ z p. Solskim w tytułowej roli. Sztuka ta wystawiona będzie po raz ostatni na dochód kasy przezorności artystów teatru polskiego.

Jutro, dn. 28 marca, o godz. 7 i pół wiecz. komedia w 5 aktach Moliera p. t. „Skąpiec“ z p. Solskim w roli tytułowej.

W czwartek, 29 marca o godz. 7-ej i pół wiecz. po raz pierwszy w Łodzi głosny dramat w 5 akt. (6 obr.) K. Rostrowskiego p. t. „Judas z Karjethu“ z p. Ludwikiem Solskim w roli tytułowej.

— **Chór Oratoryjny w Łodzi.**

Wobec wielkiego powodzenia, jakim się cieszył koncert Chóru Oratoryjnego, dnia 2 kwietnia odbędzie się powtórzenie „Stabat Mater“ w tym samym co ostatnio zespole: to jest ze współudziałem solistów warszawskich i Łódzkiej Orkiestry Symfonicznej.

Bilety po zniżonych cenach nabywać będzie można w składzie nut pp. Friedberga i Kotza. Szczegóły w afiszach.

— **Wydział rejestracji strat**

kolejowych, pocztowych i komorowych otwarty został przy R. G. O. w Warszawie.

Zadaniem Wydziału jest: 1) Oszacowanie strat na podstawie przepisów obowiązujących;

2) przedsięwzięcie kroków w celu uzyskania dla poszkodowanych odszkodowania bez potrzeby prowadzenia procesów sądowych;

3) uwolnienie poszkodowanych od zajmowania się kwestją przedawnienia ich pretensji do kolei.

Rejestracji podlegają pretensje prze-

**Biuro Prośb i Zażaleń
KONSULENTA PRAWNEGO**

A. Gersdorffa,

PIOTRKOWSKA 84.

ciwko kolejom, komorze i poczcie (bez względu na to, czy straty wynikły przed, czy podczas wojny, czy były już reklamowane lub były przedmiotem dochodzenia sądowego, czy też nie). a) z powodu zupełnego lub częściowego braku, uszkodzenia, zepsucia lub zagubienia ładunku bądź bagażu; b) wskutek niezrealizowania załączeń kolejowych; c) z powodu nadpłat; d) z powodu umów, kaucji i wszelkich innych strat, z winy kolei poniesionych.

Mają być również zarejestrowane straty domniemane, jeżeli wysyłający oświadczy, że ma wątpliwość, czy wysłany przez niego ładunek został odbiorcy doręczony.

Akcja ta opiera się ściśle na ustawie kolejowej, komorowej i na przepisach pocztowych.

Zgłoszenia do rejestracji przyjmuje i wyjaśnień udziela oddział w Łodzi, ulica Piotrkowska nr. 56.

O F I A R A

złożona w Adm. „Gazety Łódzkiej“.
 Rb. 1,50 składa ze swych oszczędności na głodne dzieci, jako karę za czyn nieszlachetny, Jerzyk.

**GRAND
KINO.**

Dziś i dni następnych **ARCYDZIEŁO SZTUKI**
MODELKA
 Przepiękny miłosny dramat na tle życia artystów-malarzy w 5-ciu cześciach.
 W głównej roli **LIDJA BOZELLI,**
 premjowana piękność medjołańska.

Nad program:
**Kto jest prawdziwy
Cebulski?**
 Arcymieszna komedia w 3 aktach.
 Początek o godz. 4 i pół po poł.

Niniejszym zawiadamiam, iż
Losy do III klasy Lot. kl. R. G. O. w Warszawie,
 nadeszły i są do nabycia u p.p. kolektorów.
 Nadmieniam, że kolektora obowiązuje wymiana biletu na trzecią klasę do 10 kwietnia. Po powyższym terminie kolektor ma prawo sprzedania drugiej osobie.
Antoni Dobrucki
 Reprezentant na Łódź i okręg Łódzki i Lot. kl. R. G. O. w Warszawie.

Akuszerka Marja Kubička przyjmuje Piotrkowska № 199 m. 7.
Akuszerka Drzymala—ul. Piotrkowska 223, m. 25 przyjmuje.

Biedna uczenica sprzedaje Tygodnik Ilustrowany z 4-oh lat (nieoprawny) tania, gdyż potrzebuje pieniędzy na opłacenie wpisu. Zakątna 66 m. 23.

Bezwarunkowo 5 lat można nosić ubrania z materiału „Amerykańska skóra“ Różne trwałe spodnie od 3,50 Resztki kurtowe na męskie ubrania Piotrkowska 145 m. 84.

Fortepian Wiedeński krótki, tania sprzedam! Włodzimierska 9 m. 4.

Gorsety gotowe **bardzo tania** „M-me Edvige“ Piotrkowska 117.

Gorsety poleca znana pracownia „RENO-MA“ Przymuje także pranie, reparacje, przeróbki gorssetów. Łódź Główna 17.

Meble stołowe, sypialnia dębowa i kuchenne urządzenie sprzedam po cenie kosztu Orla 23. Stolarska.

Meble z 4-oh pokoi sprzedam oraz maszynę M Piotrkowska № 189 m. 9

Potrzebny chłopiec do usługi. Skład apteczny Średnia № 99.

Pralnik Najlepszy środek do prania bielizny chem. fabr. J. Setzer i E. Werner Sprzedaż hurtowa u Edm. Bogdańskiego, Dzielna 39. Żądać wszędzie, paczka 22 kop.

Potrzebna służąca zaraz. Ul. Wólczańska 91 m. 86.

Pierwszorządny Krawiec Bamski E. Rudzki Piotrkowska 17 (parter) szyje eleganckie kostiumy od Mk, 10, Paleta od Mk, 8—suknie od Mk, 2 jak również poleca Wielki wybór najnowszych fasonów papierowych. Nawe żurnale nadeszły.

Sprzedam natychmiast lodownię akwarjum z rybkami, kasetkę i wiele innych drobiazgów do elektryczności. Widzewska 111 m. 33.

Stróż potrzebny z dobrymi świadectwami, obznajmiony z motorem. Władomost Piotrkowska 115, apteka, pomiędzy 1-3.

Stróż potrzebny zaraz. ul. Cegielniana 65 u gospodarza.

Stróż potrzebny ul. Benedykta 41. Zgłaszać się do gospodarza.

Zaginęła świnka (maciorka) chuda, biała. Odprowadzić lub zawiadomić za wynagrodzeniem: Stare Rokicie, ul. Obywatelska № 98, Andrzej Dynya.

Elementy Kiełbasa skradziono. torbę z pasz portem niemieckim, wydanym w Łodzi.

Franciszka Wołcowska zgubiła paszport niemiecki wydany przy ul. Przędzalnianej 64.

Józefa Hajduk zgubiła paszport niemiecki, wydany przy ul. Ewangelickiej.

Ucieka Szwedowska zgubiła paszport niemiecki wydany przy ul. Ewangelickiej.

Mama Lipińska zgubiła paszport niemiecki, M wydany z magistratu m. Pałajna.

Zgubiono paszport niemiecki, tamtych, M wydany przy ul. Ewangelickiej 10 na imię Edmunda i Feliksa Reda.

DZIELNA 18. **SALA KONCERTOWA** DZIELNA 18.

W poniedziałek, dnia 2 Kwietnia r. b. o godz. 8 wiecz.
Chór Oratoryjny

„Stabat Mater“

Rossiniego.

Ze współudziałem Łódzkiej Orkiestry Symfonicznej oraz solistów warszawskich — pan **Comte-Wilgockiej, Leskiej, panów Dobosza i Munoingra.**

Bilety po cenach zniżonych do nabycia u Friedberga i K ca, Piotrkowska 90. Szczegóły w programach.

Specjalista
Dr. L. PRYBULSKI
 przeprowadził się na Zawadzka № 1, róg Piotrkowskiej, do domu Szełbiera
choroby zewnętrzne
skórne i włosów
 przyjmuje od 8—2 i od 4—9. Panie od 5—6 p.p.

LEKARZ DENTYSTA
GUSTAW KLUKOW jr
 (choroby zębów i jamy usnej)
 ul. Piotrkowska № 3 (Hotel Polski)
 prawa oficyna, parter.
 Przyjmuje od 10. do 12 r. i od 3 do 6 w.
 oprócz niedziel i świąt.

Skład sukna i kortów
S. Herszkowicz Łódź,
 PIOTRKOWSKA 70
 poleca wielki wybór towarów na garnitury państwa i społem z pierwszorządnych firm krajowych i zagranicznych po cenach fabrycznych.
 Biuro ogłoszeń „Mercury“ Piotrkowska.

OGŁOSZENIA DROBNE:

KEFIR znakomity środek od zywoty K. Zychtego i S-ka poleca apteka W. Danielskiego, Piotrkowska 127.

A! A! A! A! A! A! Mebli
 Ofiarny wybór nowych, ekazyjnych Stółowe sypialne, salony, biurka, biblioteki, szafy, stołany. Łódzka metalowa, krzesła gręte. Wobec zastój sprzedaje po cenach własnych i niżej Magazynu Mebli, Władysława Romiszowskiego, Piotrkowska 116-1 piętro front w niedziele i święta otwarte do 6 p. p.

ETAMINY SZWAJCARSKIE
 poleca
BRUNO ROSENBERG,
 PIOTRKOWSKA 103.

Konsulent prawny
A. Ackerberg,
 Łódź, Cegielniana 2, I-e p.
 Specjalność:
 Tłumaczenia i projekty ustaw.

Jezyk Wiedzynarodowy „ESPERANTO“
 Można każdy poznać bezpłatnie na kursach przy Łódzkim Towarzystwie Esperantistom (Długa 90) Zapisy jeszcze tydzień przyjmuje kancelarja T-wa. codziennie (prócz sobót i niedziel) od 8 do 10 wiecz. Wymagana znajomość gramatyki polskiej.

Redaktor i wydawca JAN GRODEK (Przejazd 6)

Na maszynie rotacyjnej w tuczni JANA GRODKA Przejazd 6